

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

7139361

GK 130

Sayı : 56020453/2014-610.01-227/2327/4311

Konu : Yazılı soru önergesi

19 / 01 / 2015

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

- İlgi: a) Kanunlar ve Kararlar Başkanlığı ifadeli, 24/02/2014 tarihli ve 43452547-120.00-165972 sayılı yazı,
b) 02/04/2014 tarihli ve 1183/2108 sayılı yazı.

İlgi (a) yazınız ekinde alınan, Van Milletvekili Özdal Üçer tarafından Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/39361 Esas Nolu soru önergesine ilişkin cevaba esas teşkil edecek bilgilerin derlenebilmesi için ilgi (b) yazımızla ek süre istenilmiş olup, Türkiye Büyük Millet Meclisi İçtüzüğü'nün 99. maddesi uyarınca hazırlanan cevap ilişikte sunulmuştur.

Bilgilerinize arz ederim.

Bekir BOZDAĞ
Bakan

EK:

Soru önergesi cevabı (1 adet)

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

Sayı : 56020453/2014-610.01-227/2326/4310

Konu : Yazılı soru önergesi

.19/ .01/2015

Sayın Özdal ÜÇER
Van Milletvekili
TBMM

Bakanlığımıza yöneltilip yazılı olarak cevaplandırılması istenilen 7/39361 Esas Nolu soru önergesinin cevabı aşağıda sunulmuştur.

I- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun;

1- "Kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 8. maddesinde, kapalı ceza infaz kurumlarının, iç ve dış güvenlik birimleri bulunan, firara karşı teknik, mekanik, elektronik veya fizikî engellerle donatılmış, oda ve koridor kapıları kapalı tutulan tesisler olduğu,

2- "Kurumların iç güvenliği" kenar başlıklı 33. maddesinde, kurumların iç güvenliğinin infaz ve koruma görevlileri tarafından sağlanacağı; iç güvenlik görevlilerinin gerektiğinde dış güvenlik görevlileri ile iş birliği yapabileceği; açık kurumlar ile çocuk eğitimevlerindeki idare ile infaz ve koruma görevlilerinin firarların önlenmesi, asayiş ve disiplinin sağlanması bakımından gözetim ve denetimle yükümlü oldukları,

Hükümlerinin yer aldığı malûmlardır.

Ayrıca, Avrupa Konseyi Bakanlar Kurulu Komitesi'nin üye devletlere Avrupa Cezaevi Kuralları Hakkında 2006/2 No'lu Tavsiye Kararının "Yerleştirme ve Barınma" başlıklı 18 inci maddesinin onuncu fıkrasında; "Bütün mahpusların kaldıkları yerler, onların kaçma ve kendilerine veya başkalarına zarar verme tehlikesine karşı asgari sınırlayıcı güvenlik düzenlemelerine uygun koşullarda olmalıdır." hükmüne yer verilmiştir.

Yukarıdaki düzenlemeler doğrultusunda, ceza infaz kurumu personeline yüklenen iç güvenlik, denetim ve gözetim yükümlülüklerinin daha sağlıklı yerine getirilmesi, hükümlü ve tutukluların birbirlerine, ceza infaz kurumlarında görevli personelin hükümlü ve tutuklulara karşı davranışlarının kontrolü amacıyla, önleyici bir tedbir olarak ceza infaz kurumlarının ortak kullanım alanları kameralarla izlenmektedir.

Kamera kayıtları, hükümlü ve tutuklular arasında meydana gelebilecek şiddet olaylarının önlenmesinde veya erken müdahale ile daha vahim boyutlara ulaşmadan sonlandırılmasında, olaydan sonra delillerin tespit edilmesinde, hükümlü ve tutukluların birbirleri üzerinde tahakküm kurmasının engellenmesinde önemli katkı sağlamaktadır. Hükümlü ve tutukluların oda, koğuş, tuvalet ve banyo gibi özel yaşam alanları bu uygulamanın dışında bulunmaktadır.

II- 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun 8 ilâ 15. maddelerinde ceza infaz kurumlarının türleri belirlenmiş olup, hükümlü ve tutuklular yaşları, suç türleri, tehlikelilik durumları, hükümlü veya tutukluluk durumları, cinsiyetleri gibi kriterlere göre değerlendirilerek, durumlarına uygun ceza infaz kurumlarına yerleştirilmektedirler.

5275 sayılı Kanunun "Yüksek güvenli kapalı ceza infaz kurumları" kenar başlıklı 9. maddesinin birinci fıkrasında, yüksek güvenli ceza infaz kurumlarının tanımı yapılmış, ikinci fıkrasında da, hangi suçtan mahkûm olanların bu kurumlarda barındırılabilceği

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

belirlenmiştir. Gerek yüksek güvenli kurumlarda gerekse diğer kapalı ceza infaz kurumlarında tecrit ve izolasyon uygulanan hükümlü ve tutuklu bulunmamaktadır.

III- Avrupa Birliğine katılım sürecinde, Ülkemizde "işkenceye karşı sıfır tolerans" politikasını hayata geçirerek işkencenin önlenmesi ve bu yöndeki iddiaların ortadan kaldırılması, kişilere karşı kötü muamele vakalarının yaşanmaması ve bu tür şikâyet sebeplerinin ortadan kaldırılması için mevzuatımızda köklü değişiklikler yapılmış, bu yöndeki tüm denetim ve yargı mekanizmaları oluşturulmuştur.

Hükümlü ve tutukluların kurum idaresinin disiplin cezaları ve diğer kurum uygulamalarına karşı, 4675 sayılı İnfaz Hâkimliği Kanununun, "İnfaz hâkimliğine şikâyet ve usulü" kenar başlıklı 5. maddesi gereğince infaz hâkimliği nezdinde şikâyet hakkı, infaz hâkimliği kararına karşı da, aynı Kanunun, "İnfaz hâkimliğince şikâyet üzerine verilen kararlar" kenar başlıklı 6. maddesi gereğince ağır ceza mahkemesi nezdinde itiraz hakkı bulunmaktadır. Bu şekilde, hem hızlı bir denetim sağlanmakta hem de kararlar yargı denetimine tâbi kılınmaktadır.

Ayrıca, ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutukluların kurum uygulamalarına karşı şikâyet hakları bulunmaktadır. Hükümlü ve tutukluların hak ihlalleriyle ilgili yapılan tüm başvuruları hakkında, adli yönden Cumhuriyet başsavcılıklarınca, idari yönden ise yetkililerce kanunî gereği yapılmaktadır.

IV- Ceza infaz kurumlarında bulunan tüm hükümlü ve tutuklular, diğer vatandaşlar gibi her türlü sağlık hizmetinden tıbbî gereklilik ve ilgili mevzuat hükümleri doğrultusunda faydalanmaktadır. Hükümlü ve tutukluların, beden ve ruh sağlığının korunması, hastalıklarının tanısı için, ilk muayene ve tedavi hizmetleri ceza infaz kurumlarında verilmekte; ileri tetkik, tedavi ve rehabilitasyon gerekenler Devlet hastanelerine, daha ileri sağlık hizmeti gerekenler ise üniversite hastanelerine sevk edilmektedir.

Ceza infaz kurumlarında barındırılan tüm hükümlü ve tutuklular, özgürlüğünden yoksun olmayan her vatandaşın yararlanabildiği sağlık haklarından ve hizmetlerinden öncelikli olarak yararlandırılmakta olup, her türlü muayene ve tedavileri de Devletin teminatı altında ve ücretsizdir.

V- Adalet, Sağlık ve İçişleri bakanlıkları arasında imzalanan Protokolün 33/1 maddesinde, "Hastaneye sevk edilen hükümlü ve tutuklular, yatarak tedavi edilmeleri gerektiği takdirde, o hastanede bunlara tahsis edilen hükümlü koğuşuna yatırılır ve tedavileri burada yapılır. Hastanede hükümlü koğuşu olmadığı takdirde, jandarma tarafından gerekli güvenlik tedbirleri alınarak oluşturulacak geçici hükümlü koğuşlarında tedavileri tamamlanır." düzenlemesine yer verilmiştir.

Bu kapsamda, tedaviyi sürdüren hekim ya da hekimlerin sağlık yönünden bir sakınca görmemeleri ve sevkle görevli jandarma görevlilerinin de güvenlik nedeniyle gerekli görmeleri hâlinde hasta hükümlü ve tutukluların tedavilerine kelepçeli olarak devam edilebilmekte, ceza infaz kurumlarında hiçbir hükümlü ve tutukluya keyfi davranışta bulunulmamaktadır.

VI- 5275 sayılı Kanun gereğince, ceza infaz kurumlarının türlerine göre tahsisi ile hükümlü ve tutukluların nakil işlemleri, ortak etkinlikler, güvenlik, diğer işlemler ve dışarıdan sağlanan hizmetlerle ilgili usul ve esasları göstermek, mevzuatın uygulanmasını kolaylaştırmak ve uygulamada ortaya çıkan sorunları gidermek amacıyla, Bakanlığımız Ceza ve Tevkifevleri Genel Müdürlüğü tarafından çıkarılan 22/01/2007 tarihli 45/1 Nolu Genelgenin, "Ortak Etkinlikler" başlığını taşıyan Üçüncü Bölümü toplam 14 maddeden oluşmakta ve bütün ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutukluların ortak alan

T.C.
ADALET BAKANLIĞI
Kanunlar Genel Müdürlüğü

etkinliklerinden yararlanma esaslarını düzenlemektedir.

Söz konusu Genelgenin 13. maddesine göre, güvenlik bakımından tehlike yaratmadığı ölçüde, idare ve gözlem kurulu tarafından belirlenen istekli hükümlü ve tutuklular, 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde ve idarenin gözetiminde, açık görüş alanlarında veya diğer ortak yerlerdeki sosyal faaliyetler çerçevesinde haftada toplam 10 saati aşmamak üzere sohbet amacıyla bir araya getirilebilmektedir.

Sohbet ve diğer ortak etkinliklerden yararlanacak hükümlü ve tutuklular, işledikleri suçlara, kurumdaki davranışlarına, ilgi ve yeteneklerine göre gruplandırılarak, kendileri için hazırlanmış iyileştirme programları çerçevesinde eğitim, spor, meslek kazandırma ve çalışma ile sohbet dâhil diğer sosyal ve kültürel faaliyetlere katılabilmektedirler. Programın süresi ve katılacak hükümlü ve tutuklu sayısı her programın özelliği, güvenlik şartları ve kurumun imkânları dikkate alınarak belirlenmektedir. Mevzuat gereği tehlikeli vasıftaki hükümlü ve tutukluların barındırıldığı yüksek güvenlikli ceza infaz kurumlarında ve diğer kurumların yüksek güvenlikli bölümlerinde, sohbet dâhil tüm ortak etkinlikler 10 kişiyi aşmayacak gruplar hâlinde yürütülmektedir.

Ceza infaz kurumlarında, sohbet süresine odaklı bir infaz sistemi yerine, hükümlü ve tutukluların sosyalleşmesi için sohbet dâhil tüm ortak alan etkinliklerinin artırılmasına yönelik olarak çalışmalar yürütülmektedir.

VII- Ceza infaz kurumlarında, hükümlü ve tutukluların odalarında bulundurabileceği kitaplarla ilgili olarak, 5275 sayılı Ceza ve Güvenlik Tedbirlerinin İnfazı Hakkında Kanunun "Sürelili veya süresiz yayınlardan yararlanma hakkı" kenar başlıklı 62. maddesi, "Oda ve eklentilerinde bulundurulabilecek kişisel eşyalar" kenar başlıklı 35. maddesi ve Ceza İnfaz Kurumlarında Bulundurulabilecek Eşya ve Maddeler Hakkında Yönetmeliğin 15. maddesi uyarınca uygulama yapılmaktadır.

VIII- Van Cumhuriyet Başsavcılığı ile yapılan yazışmaya verilen cevapta;

1- Ceza infaz mevzuatında hükümlü ve tutuklular arasında kitap hibe veya hediye edilmesini mümkün kılan bir düzenleme bulunmadığı, bu nedenle Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda odalar arasında kitap değişimine, etkin inceleme ve denetim yapılarak, sınırlı olarak izin verildiği,

2- Muş E Tipi Kapalı Ceza İnfaz Kurumundan tekrar Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumuna nakledilen hükümlü ve tutukluların bir kısmının yer sıkıntısı nedeniyle C blokta bir müddet tutulduğu, yer açılmasıyla birlikte bu kişilerin A ve B bloklara verildiği, yapılan uygulamanın mevzuata aykırı bir yönünün bulunmadığı, bu uygulamanın tecrit olarak değerlendirilmesinin doğru olmadığı,

3- Van F Tipi Yüksek Güvenlikli Kapalı Ceza İnfaz Kurumunda barındırılan hasta hükümlü ve tutukluların tedavi süreçlerinin kurum tarafından takip edildiği, tedavi edilmediklerine yönelik iddiaların tamamen asılsız olduğu,

4- Ceza infaz kurumlarında barındırılan hükümlü ve tutuklulara, şiddet veya kötü muamelede bulunulmasının söz konusu olmadığı, görevli personel ile hükümlü ve tutuklular arasındaki ilişkinin kanun, tüzük ve yönetmelik hükümleri çerçevesinde yürütüldüğü,

Bildirilmiştir.

Bilgilerinize sunulur.

Bekir BOZDAG
Bakan